

VERDENS HELSE

Subsidiering av malariamedikament

Tilgangen på artemisininbasert kombinasjonsbehandling (ACT) økte betydelig i fem av sju land etter oppstart av et subsidieringsprogram.

Illustrasjonsfoto Science Photo Library/NTB scanpix

Kombinasjonsbehandlingen anbefales av bl.a. WHO som førstelinjebehandling for ukomplisert malaria, men i 12 av de 16 endemiske landene i Afrika utgjør ACT mindre enn 60 % av malariabehandlingen gitt til barn under fem år. Blant årsakene til dette er upålitelig tilførsel av og høye priser på denne behandlingen. Spesielt bekymringsfullt er bruken av artemisinin monoterapi, som kan virke resistensdrivende (1). I 2008 ble det opprettet et program med subsidiering av ACT, kalt *Affordable Medicines Facility - malaria* (AMFm).

AMFm består av forhandlinger for å redusere prisen på ACT, subsidiering via globale fond og promotering. Siden 2010 har et pilotprosjekt pågått i sju land: Ghana, Kenya, Madagaskar, Niger, Nigeria, Tanzania og Uganda. En uavhengig gruppe har nå evaluert effekten av programmet gjennom besøk hos forhandlere av malariamedisiner, der de foretok spørreundersøkelser og dybdeintervjuer om omsetning og pris (1). Bortsett fra i Niger og på Madagaskar var det en

stor økning i tilgangen på ACT, på mellom 25,8 %-poeng (Nigeria) og 51,9 %-poeng (Ghana). Dette innebar en økning i markedsandel på mellom 15,9 %-poeng (Tanzania, fastland) og 40,3 %-poeng (Ghana). Endringene skjedde særlig i det private markedet. Det var en betydelig reduksjon i utsalgspris på ACT i alle land, bortsett fra på Madagaskar (der prisen i utgangspunktet var spesielt lav). Størst prisfall så man i Tanzania fra 5,28 dollar og 5,99 dollar til 0,94 dollar og 1,17 dollar per voksendose, for henholdsvis fastlandet og Zanzibar.

Kristoffer Brodwall
kristoffer.brodwall@gmail.com
Barnekliviken
Haukeland universitetssykehus

Litteratur

1. Tougher S, Ye Y, Amuasi JH et al. Effect of the Affordable Medicines Facility-malaria (AMFm) on the availability, price, and market share of quality-assured artemisinin-based combination therapies in seven countries: a before-and-after analysis of outlet survey data. *Lancet* 2012; 380: 1916–26.

Ubevisste valg i hippocampus

Vi gjør av og til valg som tilsynelatende ikke bygger på erfaring. I hippocampus oppstår assosiasjoner automatisk uten at vi er oss det bevisst.

Vi foretar ofte raske og sikre valg selv om vi ikke har erfaring med alternativene. Det har vært foreslått at slike avgjørelser skyldes assosiasjoner til tidligere opplevelser. Amerikanske forskere har nå studert mulige mekanismer for denne typen assosiasjoner (1).

28 personer ble fulgt med funksjonell hjerneavbildning i en studie der de ble eksponert for parvise visuelle stimuli. Halvparten av bildene ble så vist sammen med en pengeseddel. Når deltakerne deretter fikk valget mellom to avbildede gjenstander som ikke direkte hadde vært knyttet til belønning, valgte de den som i assosiasjonsfasen hadde vært vist sammen med gjenstanden som var blitt koblet til belønning etterpå. Denne avgjørelsesmekanismen skyldes aktivitet i hippocampus.

– Hippocampus spiller en avgjørende rolle for en rekke kognitive prosesser som ikke bare har med hukommelse å gjøre, sier professor Anders M. Fjell ved Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo. – En viktig funksjon for hippocampus er å finne regelmessigheter i miljøet og knytte disse sammen gjennom assosiasjoner. Det gjør det mulig å danne det vi kaller episodiske minner, en mekanisme som er utnyttet i denne undersøkelsen, sier han.

– Hippocampus bidro til at det ble dannet en assosiasjon mellom de to bildene deltakerne først ble eksponert for. Når det ene bildet senere ble assosiert med en belønning, oppsto det en indirekte assosiasjon også til det andre bildet. Spredningen av belønningsassosiasjoner kunne dermed skje ubevisst og påvirket naturlig nok senere valg, sier Fjell. – Alt i alt mange velkjente prinsipper, men elegant satt sammen i denne studien.

Trine B. Haugen
trine.b.haugen@hioa.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Wimmer GE, Shohamy D. Preference by association: how memory mechanisms in the hippocampus bias decisions. *Science* 2012; 338: 270–3.